

ਅਭਿਸਮਾਸ:- 5.4

1. ਤੇਠਾਂ ਚਿੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਆਪ ਹੈ:-

(i) ਇਕ ਸਮਕੋਣ (ii) ਇਕ ਸਰਲ ਕੋਣ?

ਜਵਾਬ:- (i) ਇਕ ਸਮਕੋਣ = 90°

(ii) ਇਕ ਸਰਲ ਕੋਣ = 2 ਸਮਕੋਣ = $2 \times 90^\circ = 180^\circ$

2. ਦੱਸੋ ਸੱਚ ਸਾਂ ਝੂਠ:-

(a) ਇਕ ਲਿਖਤ ਕੋਣ ਦਾ ਆਪ $< 90^\circ$ ਹੈ।

(b) ਇਕ ਅਧਿਕ ਕੋਣ ਦਾ ਆਪ $< 90^\circ$ ਹੈ।

(c) ਇਕ ਵਿਚਲੇਕ ਕੋਣ ਦਾ ਆਪ $< 180^\circ$ ਹੈ।

(d) ਇਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਣ ਦਾ ਆਪ = 360° ਹੈ।

(e) ਜੇਕਰ $m\angle A = 53^\circ$ ਅਤੇ $m\angle B = 35^\circ$ ਹੈ ਤਾਂ, $m\angle A > m\angle B$ ਹੈ।

ਜਵਾਬ:- (a) ਸੱਚ

(b) ਝੂਠ (ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਕ ਕੋਣ ਦਾ ਆਪ 90° ਤੋਂ ਵੱਧ 180° ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)

(c) ਸੱਚ

(d) ਸੱਚ

(e) ਸੱਚ

3. ਤੇਠਾਂ ਚਿੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਆਪ ਦਿਖੋ:-

(a) ਥੱਲ ਲਿਖਤ ਕੋਣ

(b) ਥੱਲ ਅਧਿਕ ਕੋਣ

(c) ਹੇਠ ਦੇ ਘੱਟ ਘੱਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਕ ਕੋਣ

ਜਵਾਬ:- (a) ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਖਤ ਕੋਣ ਦਾ ਆਪ 90° ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

$\therefore$ ਲਿਖਤ ਕੋਣ 60°

ਲਿਖਤ ਕੋਣ 30° ਤੇ ਸਰਲ ਕੋਣ

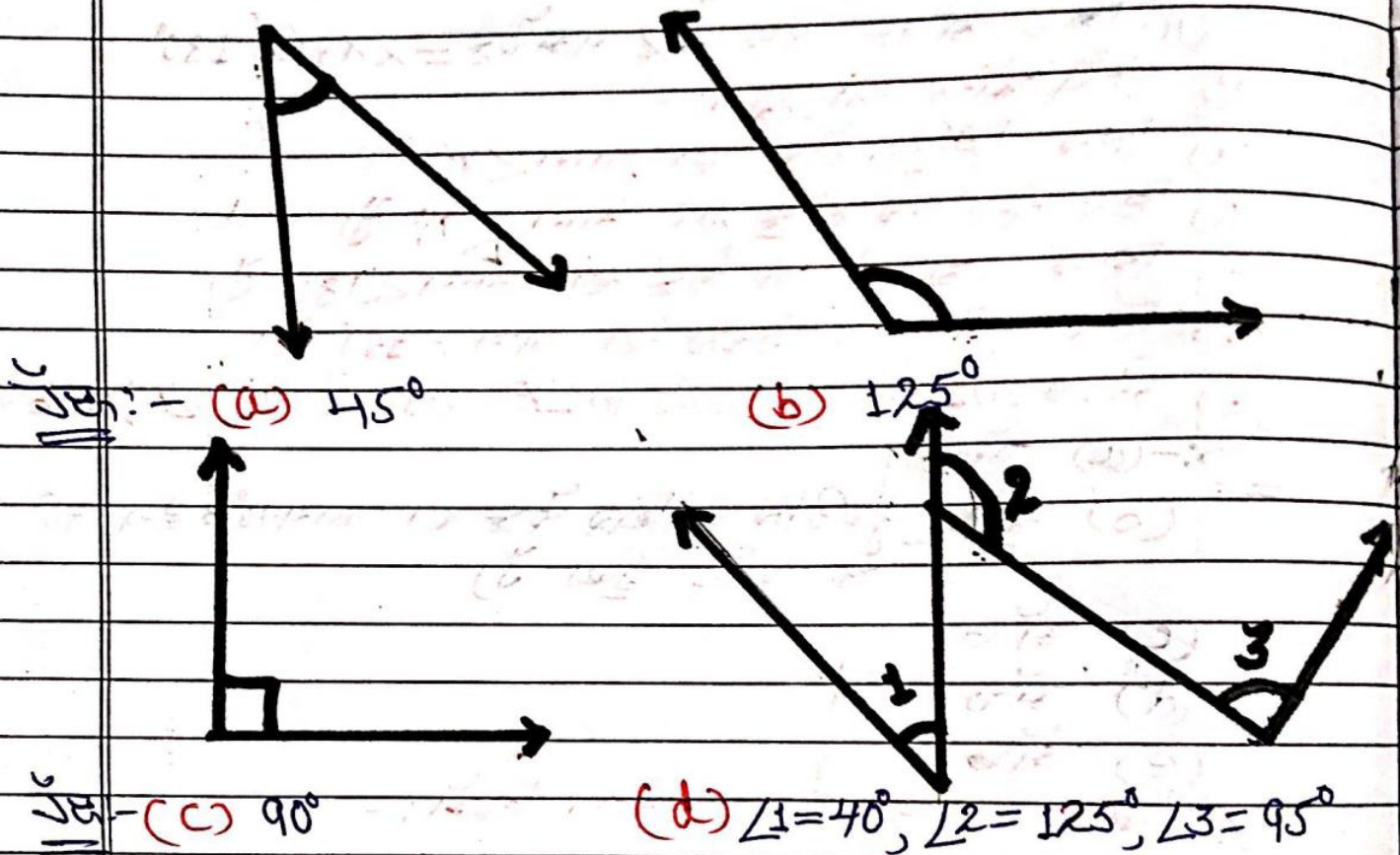
(b) ਅਧਿਕ ਕੋਣ ਦਾ ਆਪ 90° ਤੋਂ ਵੱਧ 180° ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

$\therefore$ ਅਧਿਕ ਕੋਣ 100°

ਅਧਿਕ ਕੋਣ = 120°

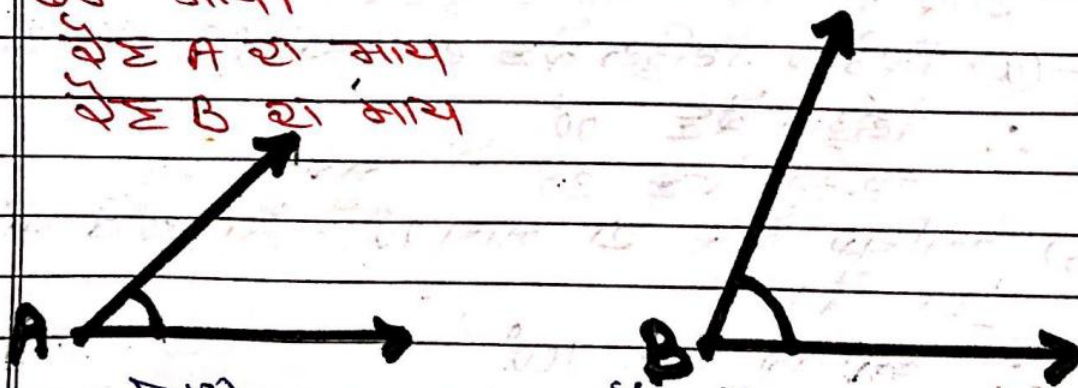
ਅਧਿਕ ਕੋਣ = 135° ਵੀ ਤੇ ਸਰਲ ਕੋਣ

4. जोड़ा बिंदु रेखा के रेखा-माप (जी) का माप बताइ
माप लिखें :-

5. बिंदु रेखा का माप बताइ है? यजिला बर्तमान करि बताइ
के माप।

रेखा A का माप
 रेखा B का माप

सं. :- हिले, $\angle B$ का माप बताइ है।
माप है

$$\angle A = 40^\circ$$

$$\angle B = 65^\circ$$

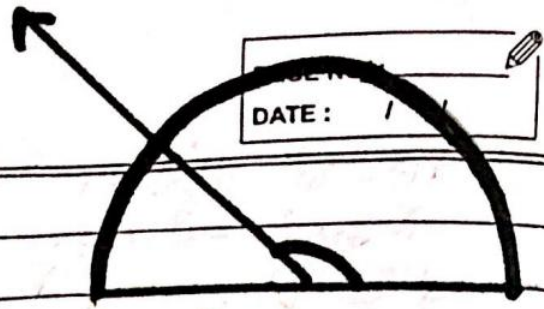
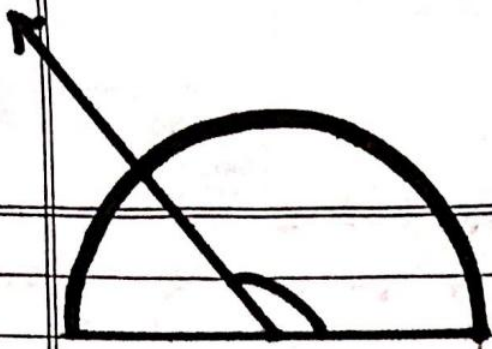
$$\therefore \angle B > \angle A$$

$$\therefore LB > LA$$

8. ਪ੍ਰੇਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ (ਅਭਿਮਾਨ, ਸ਼ੌਰ, ਕੀਰਤੀ, ਚੌਰਾਹਾ, ਚੌਰਾਹਾ, ਚੌਰਾਹਾ, ਚੌਰਾਹਾ)

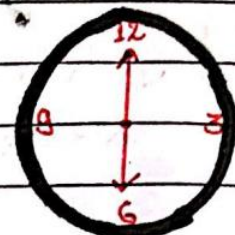
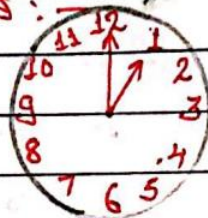

उत्तर - (a) समुद्रमाल, लुगाहिडे ते 45° (b) समुद्रमाल ते 60°
मायह ते 40° मायह ते 65°

ਉੱਤਰ (C) ਕਰਕੁਆਲ ਲਗਭਿਤ 125° (d) ਕਰਕੁਆਲ ਲਗਭਿਤ 135°
ਮਾਧਣ ਤੇ 130° ਮਾਧਣ ਤੇ 135°

9. ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਘੜੀ ਦੀਆਂ ਸੂਈਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰੀ
ਕੋਣ ਦਾ ਮਾਪ ਪਤਾ ਕਰੋ:

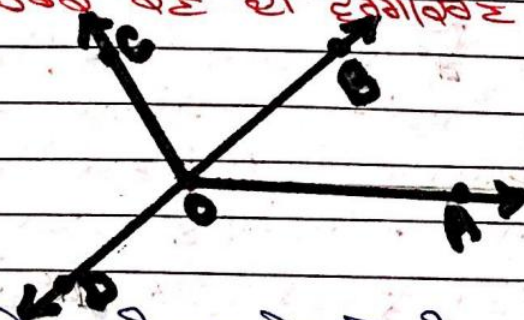
ਉੱਤਰ:- 9:00 ਵਜੇ : 90° ਘੁੰਮਦਿ: 1:00 ਮਾਮ 6:00
ਘੁੰਮਦਿ: 1:00 ਵਜੇ : 30°
ਮਾਮ 6:00 ਵਜੇ : 180°

10. ਸੋਧ ਕਰੋ:-

ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ, ਕੋਣ ਮਾਪ 30° ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ
ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਦਰਸਾਉ ਗਈ ਹੋਵੇ।
ਕਿ ਇਹ ਕੋਣ ਛੋਟਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹੈ?
ਕੀ ਇਸ ਕੋਣ ਦਾ ਮਾਪ ਛੋਟਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ:- ਇਹ ਭੁੱਲ ਦਰਸਾਉ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਕੋਣ ਛੋਟਾ ਕਰੀ
ਜਿਥਾ। ਕੋਣ ਦਾ ਮਾਪ ਵੱਡਾ ਬਦਲਦਾ।

11. ਮਾਪ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਕੋਣ ਦਾ ਦਰਜਾ ਕਰੋ:-

ਉੱਤਰ:- ਕੋਣ ਮਾਪ ਕਰਕੇ ਦਰਜਾ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਮਾਰਗਦੀਖਿਤ :-

ਕੋਣ	$\angle AOB$	$\angle AOC$	$\angle BOC$	$\angle DOC$	$\angle DOA$	$\angle DOB$
ਮਾਪ	40°	120°	80°	100°	140°	180°
ਵਿਅਕਤ	ਲਿਖਿਤ	ਕਮਾਇਕ	ਲਿਖਿਤ	ਕਮਾਇਕ	ਕਮਾਇਕ	ਮਰਕ
	ਕੋਣ	ਕੋਣ	ਕੋਣ	ਕੋਣ	ਕੋਣ	ਕੋਣ

અમરિયામ:-5.5

PAGE NO. :

DATE : / /

1. જેમાં સિધ્ધિમાં દિલ્લે વિગતે સેધ રેખામાં જે ઉપાગ્રહ
જલ 2.

(a) મેન જે ઉપરથી કિરે યોગમાં લાગણીમાં પ્રમાણ

જલ - (a) ગાં

(b) વેસ્ટે કાદીલ યોગમાં થટીયાં

જલ - (b) કરી

(c) અમરિયામ L ટાઈટિય દાદે રેખામાં

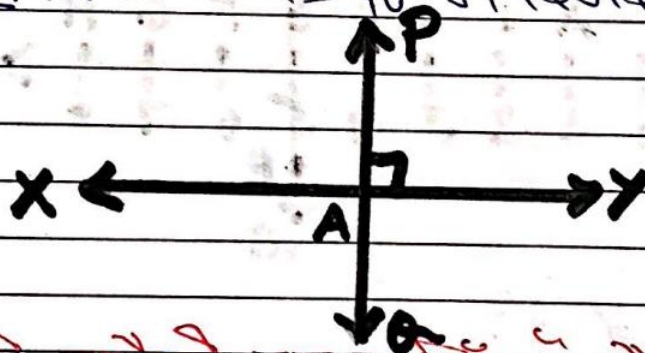
જલ - (c) ગાં

(d) અમરિયામ V ટાઈટિય દાદે રેખામાં

જલ - (d) કરી

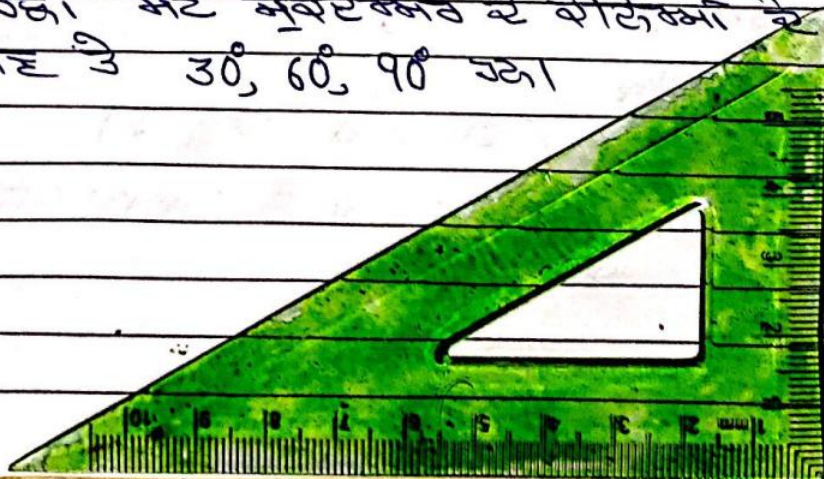
2. મેન મેટ રેખામાં PA રેખામાં XY ઉપર સેધ છે. મેન
દાદે અમરિયામ દિલ્લે ચિહ્ન A ઉપર વેટરે જલ $\angle PAY$ થા
માય રી છે ?

જલ - $\angle PAY$ થા માય $= 90^\circ$ છે. કિરે PA $\perp$ XY

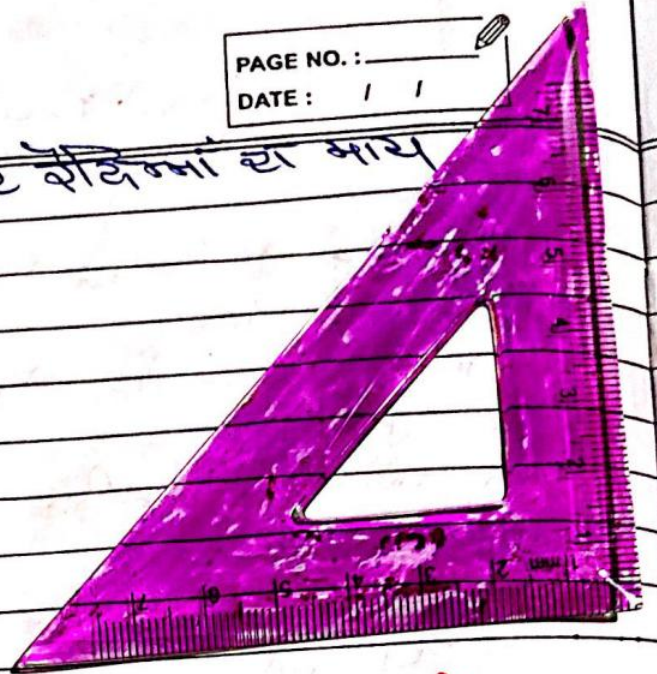

3. હાલે અમરિયામ દાદે મેટ અમરિયામ જલ
દિલ્લે જે રેખામાં ઉપર થટે રેખાં જે માય રી જલ
રી દિલ્લે દિલ્લે રેખા અમરિયામ માય છે. કો દાદે
દિલ્લે માલ છે ?

જલ - યરિયાં મેટ અમરિયામ રે રેખામાં જે રેખ
માય છે 30, 60, 90 જલ.

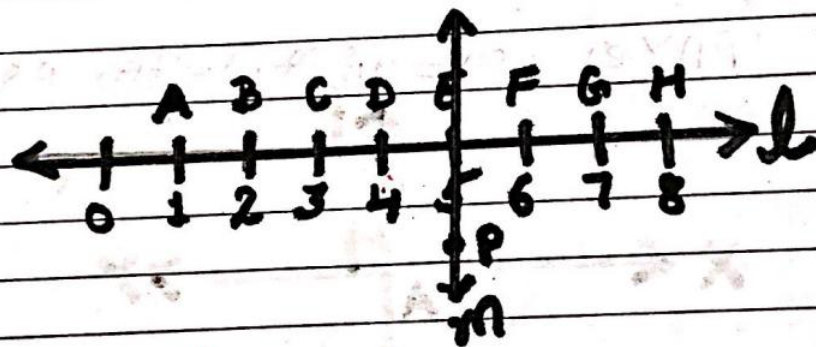

ਦੁੱਖੀ ਮੈਂਟ ਬਲੈਕਬਰਡ ਦੇ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਮਾਪ
 $90^\circ, 45^\circ, 45^\circ$ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

$\therefore$ ਆਕ੍ਰਾਂ ਕੋਣ $= 90^\circ$

4. ਇਸ ਫਿੱਤਰ ਦੇ ਬਿੰਨਾਲ ਕਾਚ ਦੇਖੋ। ਕੋਈ 2 ਕੋਈ 3
 ਉੱਤੇ ਦੇਖੋ।

(a) ਕੀ $CE = EG$ ਹੈ?

ਉੱਤਰ:- (a) $CE = CD + DE = 2$ ਇਕਾਈਆਂ
 $EG = EF + FG = 2$ ਇਕਾਈਆਂ
 $\therefore CE = EG$

(b) ਕੀ ਕੋਈ PE ਕੋਈ CG ਦੇ ਬਲੈਕਬਲੈਡ ਕਰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ:- (b) ਕਿਉਂਕਿ $CE = EG$
 $\therefore E, CG$ ਦਾ ਕੋਈ ਬਿੰਦੂ ਹੈ।
 $\therefore PE$ ਕੋਈ CG ਦੇ ਬਲੈਕਬਲੈਡ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(C) ਕੋਈ ਵੀ ਵੇਖਾਈਫਾ ਦੇ ਕਾਮ ਬਿੰਬੇ ਕਿਹੜਾ ਲਈ
PE ਚੈੱਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਵਾਬ:- (C) ਕਿਉਂਕਿ $DE = EF$

$\therefore PE$, ਵੇਖਾਈਫਾ DF ਦੇ ਚੈੱਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ $CE = EG$

$\therefore PE$, ਵੇਖਾਈਫਾ CG ਦੇ ਚੈੱਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(D) ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ?

(i) $AC > FG$

ਜਵਾਬ:- (i) $AC = AB + BC = 2$ ਇਕਾਈਆਂ

$FG = 1$ ਇਕਾਈ

$\therefore AC > FG$ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ।

(ii) $CD = GH$

ਜਵਾਬ:-

ਕਿਉਂਕਿ $CD = 1$ ਇਕਾਈ

$GH = 1$ ਇਕਾਈ

$\therefore CD = GH$ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ।

(iii) $BC < EH$

ਜਵਾਬ:- (iii) ਕਿਉਂਕਿ $BC = 1$ ਇਕਾਈ

ਕਿਉਂਕਿ $EH = EF + FG + GH = 3$ ਇਕਾਈਆਂ

$\therefore BC < EH$ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ।

ਉਲਟਾ ਕਰਨਾ:-

ਮਤੀ ਇੰਟਰਨੀਟ ਕੋਡ (ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ)

ਮ. ਹ. ਮ. ਚਿੰਟਨ